KTH ROYAL INSTITUTE
OF TECHNOLOGY

EL1000/1120 Reglerteknik AK

Föreläsning 3:
Stabilitet, rotort och Nyquistkriteriet

Dagens program

- Laplacetransformen (repetition, slides)
  - Överföringsfunktion, poler och nollställen
  - Stegsvar
  - Återkopplat system = slutet system
  - Se även extramaterial

- Rotort (tavla)

- Nyquistkriteriet (tavla)

Laplacetransformen

- Laplacetransform av differentialekvation (beg. värde = 0)

$$\ddot{y}(t) + a_1\dot{y}(t) + a_2y(t) = b_0\dot{u}(t) + b_1u(t)$$

$$\Downarrow \quad \mathcal{L}$$

$$s^2Y(s) + a_1sY(s) + a_2Y(s) = b_0sU(s) + b_1U(s)$$

$$\Downarrow$$

$$Y(s) = \underbrace{\frac{b_0s + b_1}{s^2 + a_1s + a_2}}_{G(s)}U(s) = \frac{B(s)}{A(s)}U(s)$$

- $G(s)$ = överföringsfunktion
- Rötter till $A(s) = 0$ kallas *poler* (avgör stabilitet)
- Rötter till $B(s) = 0$ kallas *nollställen* (påverkar snabbhet)

Stegsvar

- Välj enhetssteg som insignal $u(t) = 1,\, t \geq 0 \overset{\mathcal{L}}{\mapsto} U(s) = \frac{1}{s}$

- Motsvarande utsignal kallas systemets *stegsvar:*

$$Y(s) = G(s)\frac{1}{s} = \frac{B(s)}{A(s)}\frac{1}{s}$$

$$\Downarrow \mathcal{L}^{-1}$$

$$y(t) = c_0 + \sum_{k=1}^{n} c_k e^{\lambda_k t}, \quad \text{där} \quad A(\lambda_k) = 0$$

- Asymptotiskt stabilt om och endast om alla $\mathrm{Re}\ \lambda_k < 0$
- Stora $|\lambda_k|$ ger snabbt stegsvar
- Komplexa poler ger svängningar, som ökar med $\mathrm{Im}\ \lambda_k / \mathrm{Re}\ \lambda_k$

Stegsvarens principiella utseende

λ reella och negativa:

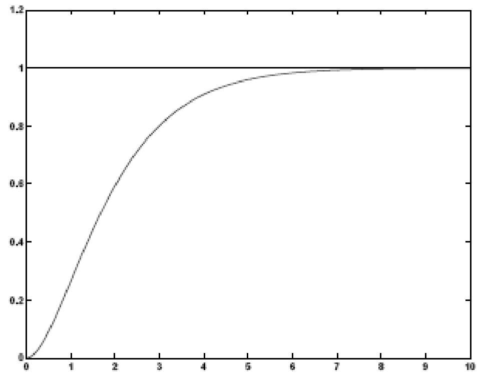

λ reella och positiva:

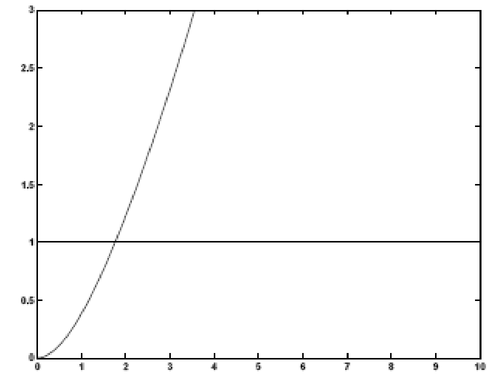

λ komplexa och $Re(\lambda) < 0$:

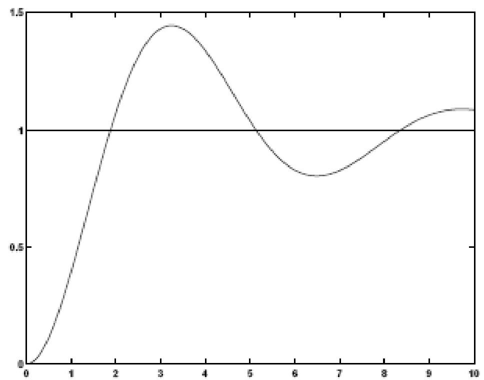

λ komplexa och $Re(\lambda) > 0$:

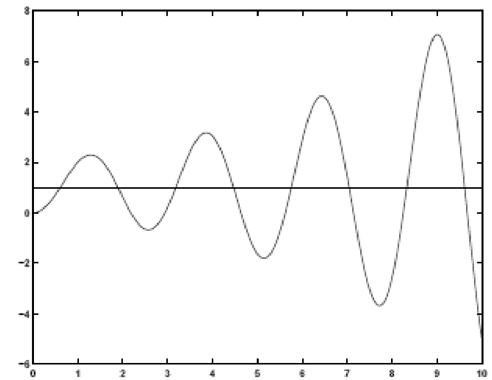

Återkopplat system = slutet system

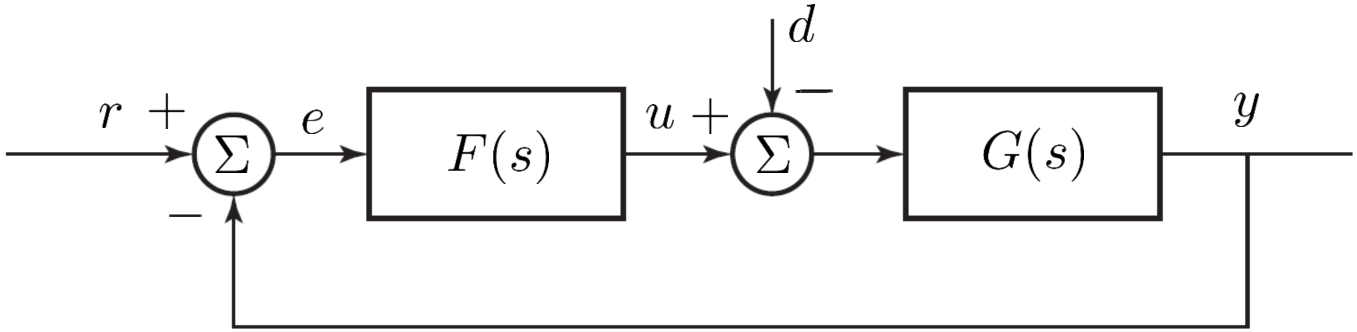

- System = $G(s)$, regulator = $F(s)$
- Slutna systemets överföringsfunktioner:

$$Y(s) = G(s)(F(s)\underbrace{[R(s) - Y(s)]}_{E(s)} - D(s)) \quad \Rightarrow$$

$$Y(s) = \frac{G(s)F(s)}{1 + G(s)F(s)} R(s) - \frac{G(s)}{1 + G(s)F(s)} D(s)$$

- Återkoppling med $F(s)$ flyttar systemets poler!

Farthållning med bil

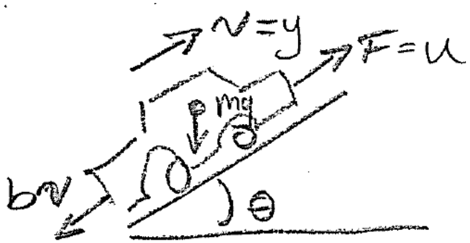

- Modell av bilen med $m = 1000,\ b = 100,\ \theta = 0\,(d = mg\sin 0 = 0)$

$$G(s) = \frac{1/m}{s + b/m} = \frac{0.001}{s + 0.1}$$

- Använd PI-regulator

$$u(t) = K_P e(t) + K_I \int_0^t e(\tau)d\tau \quad \overset{\mathcal{L}}{\mapsto} \quad U(s) = \underbrace{\frac{K_P s + K_I}{s}}_{F(s)} E(s)$$

- Slutna systemets överföringsfunktion då $K_P = 100$

$$Y(s) = \frac{0.1s + 0.001K_I}{s^2 + 0.2s + 0.001K_I} R(s) \qquad (D(s) = 0)$$

Simulering av farthållningen

- $K_I = 2 \quad \longrightarrow \quad$ poler: $s = -0.01, s = -0.19$

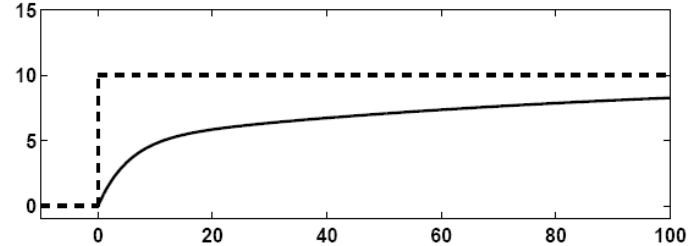

- $K_I = 10 \quad \longrightarrow \quad$ poler: $s = -0.1, s = -0.1$

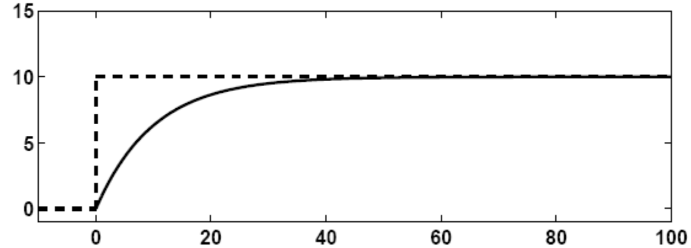

- $K_I = 100 \quad \longrightarrow \quad$ poler: $s = -0.1 \pm i0.3$

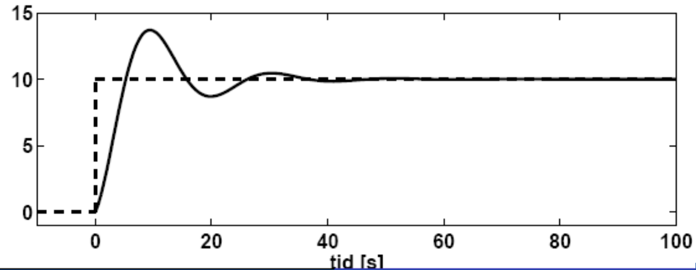

Slutna systemets poler för olika

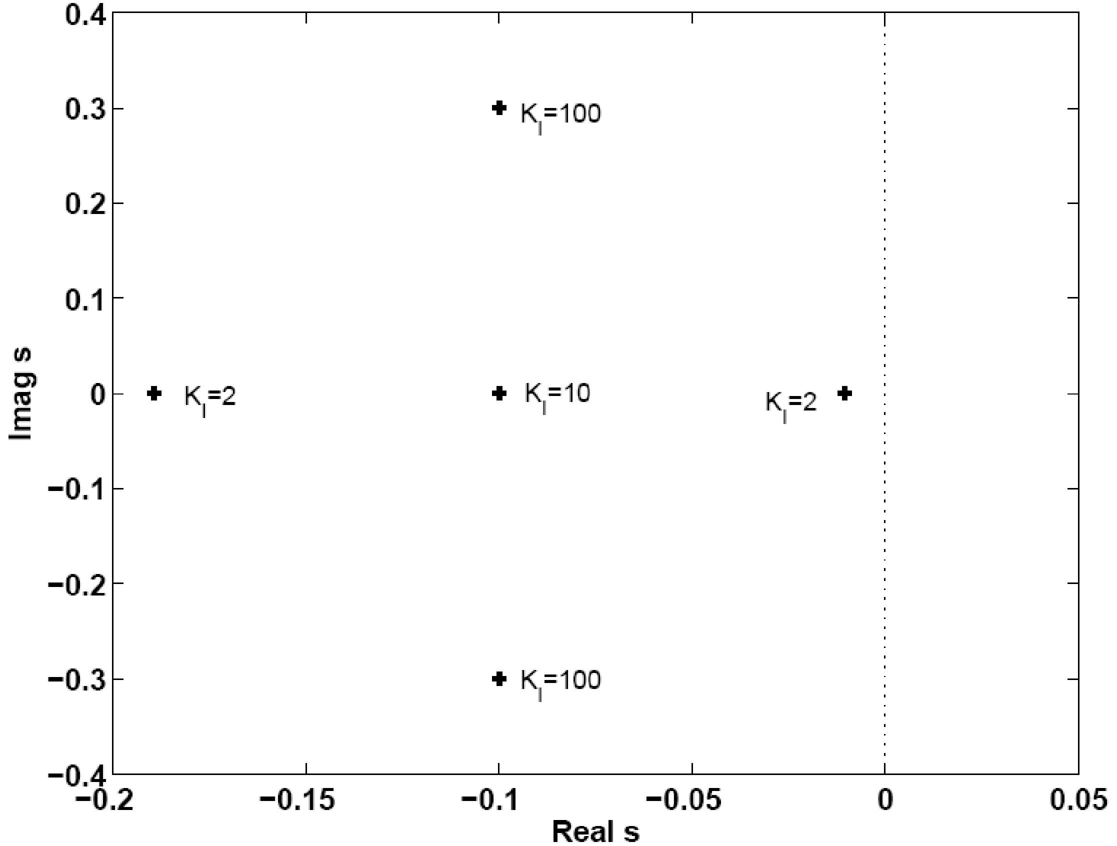

- Polernas läge som funktion av $K_I \Rightarrow$ **rotort**
- För vilka K_I hamnar någon pol i högra halvplanet $\Rightarrow$ **Nyquistkriteriet**

Harry Nyquist (1889-1976)

- Född 1889 i Värmland. Emigrerade till USA 1907
- Arbetade för Bell Labs 1917-1954
- Fick IRE (numera IEEE) Medal of Honor för:

"fundamental contributions to a quantitative understanding of thermal noise, data transmission and *negative feedback*"